

Liedbundel

De cd bij *Nieuw geluid* bevat diverse eigentijdse liederen waarmee studenten in de praktijk van het basisonderwijs aan de slag kunnen.

Inhoud

Zowel in het boek als op de website staan instructies hoe de liederen gezongen kunnen worden met kinderen. De bladmuziek is te vinden op PaboWijzer. Het liedrepertoire is afkomstig van vaak gebruikte liedbundels. Deze liedbundel bevat ook een literatuurbeschrijving.

Hierna staat de inhoudsopgave van de liederen die op de cd staan. Naast de bladmuziek reikt deze bundel ook didactische handvatten aan, om met deze liederen in de praktijk aan de slag te gaan.

Repetitievormen

Bij elk lied staan repetitievormen beschreven waarmee de liederen kunnen worden aangeleerd. De repetitievormen gaan uit van een leraargestuurde onderwijsopvatting. Meestal stuurt de leraar het leerproces van het begin tot het eind. Uiteraard is het ook mogelijk om leerlingen meer verantwoordelijkheid te geven voor het leerproces. Die mogelijkheden staan beschreven in *Nieuw geluid* in hoofdstuk 4 (Zingen).

Op PaboWijzer staan praktijkideeën voor de leerlinggestuurde onderwijsopvatting.

Volgorde

De liederen staan zowel op de cd als in deze bundel op een logische volgorde. Het gaat hierbij om de volgorde zoals de liederen in het boek voorkomen. Ook staan er extra liederen op de cd die niet in het boek worden beschreven. De liedbundel geeft de student ook van deze liederen handvatten.

Inhoud Lieder en uit het boek

Keteltje	3
Repetitievorm weggeefmethode	3
Nima naja	3
Repetitievorm imitatie	3
Links rechts	4
Repetitievorm bewegen en dansen	4
Minabilu	4
Repetitievorm lezen en noteren	4
Ik wil alles horen	5
Repetitievorm lezen en noteren, en weggeefmethode	5
Daar komt de politie aan	5
Repetitievorm weggeefmethode gecombineerd met bewegen en dansen	5
Hill and gully rider	6
Repetitievorm imitatie en 'canon leiden'	6
M'n tantes bloes	7
Repetitievorm luisteren en zingen met cd: 'schrijf en veegmethode'	7
Haantje de voorste	8
Repetitievorm weggeefmethode	8
Luister goed	9
Repetitievorm weggeefmethode met drama	9
Waggelmannetjes	10
Repetitievorm bewegen en dansen	10
Er ligt een krokodil	11
Repetitievorm weggeefmethode en vastleggen	11
Eventjes kerstmis	12
Repetitievorm luisteren	12
Pepernoot	13
Repetitievorm weggeefmethode	13
Praatjesmakers	14
Repetitievorm lezen en noteren, en weggeefmethode	14
Bronnenlijst	15
Eigen-wijs	15
Koekeloere	15
Over de stroom	15
Ik wil alles horen	15
Zingen met likkepot	16
Schaatsen in het gras	16
Proef eens met je oren	16
Liedmachien	16
Rood Rood Mannetje	17

Keteltje

Herman Broekhuizen

Ke - tel - tje dik van buik. Dit is mijn oor en dat is m'n tuit.

5
Als het wa - ter kookt dan roep ik luid: Til me op en schenk me uit.

The image shows a musical score for the song 'Keteltje' by Herman Broekhuizen. It consists of two staves of music in 4/4 time. The first staff contains the first two lines of the song, and the second staff contains the next two lines. The lyrics are written below the notes.

Repetitievorm weggeefmethode

Je kunt dit lied met kinderen repeteren met behulp van de weggeefmethode. De weggeefmethode is gebaseerd op het principe van het bij herhaling veel luisteren naar een lied. Iemand zingt het lied voor en maakt de bewegingen bij het lied. De kinderen luisteren en maken de bewegingen. Je vindt een uitgebreide activiteitbeschrijving van dit lied in paragraaf 4.1.2 van *Nieuw geluid*. Vergeet in ieder geval niet de E als begintoon te bepalen, over te nemen en op de juiste toon het lied te zingen.

Nima naja

Original

Ni - ma na - ja ni - ma pa - pa - ro - sjka, ni - ma njet ni - ma mo - lo - kai,

5
Ai ai ai ai, ni - ma pa - pa - ro - sjka, ai ai ai ai, ni - ma mo - lo - kai.

The image shows a musical score for the song 'Nima naja'. It consists of two staves of music in 4/4 time. The first staff contains the first two lines of the song, and the second staff contains the next two lines. The lyrics are written below the notes.

Repetitievorm imitatie

Imitatie als repetitievorm wordt vaak bij dit lied gebruikt. Imitatie, ook wel papegaaimethode genoemd, richt zich vaak op klankaspecten als hoogte, duur, sterkte, tempo en kleur. De methodiek van het voor- en nazingen wordt ook wel 'viva voce' genoemd: mondelinge overlevering. De kracht bij dit lied is het vaak voor- en nazingen van korte logische zinnen, zoals:

- 1 Leider: Nima naja nima paparosjka
- 2 Kinderen: Nima naja nima paparosjka
- 3 Leider: Nima njet niam molokai
- 4 Kinderen: Nima njet niam molokai
- 5 Leider: ai, ai, ai, ai, nima paparosjka
- 6 Kinderen: ai, ai, ai, ai, nima paparosjka
- 7 Leider: ai, ai, ai nima molokai
- 8 Kinderen: ai, ai, ai nima molokai

'Mogelijk is dit schijnrussisch een verbastering van nima jaitsa, nima pairosjka, nima chleba, nima moloka (er zijn geen eieren, geen sigaretten, er is geen brood en geen melk).'

Bron: Frans Haverkort, Rinze van der Lei en Lieuwe Noordam (1999). *Eigen-wijs. Liedbundel voor het basisonderwijs*. Derde druk 2001. Zwolle: Stichting ter bevordering van de Muzikale Vorming

Je kunt het voorgaande citaat uit de liedbundel *Eigen-wijs* gebruiken om de betekenis van het liedje te weten. Met die kennis kan het lied expressief meer als klaagzang gezongen worden.

Links rechts

Componist Leo Aussems en
tekstschrijver André Rooymans

Musical score for 'Links rechts' in G major, 4/4 time. The score consists of two staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4-G4 (beamed eighth notes), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (half). Chords above are D, A7, D, A. The second staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The melody is: D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (half). Chords above are D, A, D, A7, D. A '3' is written above the first measure of the second staff. Lyrics are written below the notes.

Links, rechts, die - ren - land... Juf - fie neem me bij de hand...

Links - af, recht door, slak - ken - huis... Mag ik nu naar huis?

Repetitievorm bewegen en dansen

Je kunt bij het zingen gebruikmaken van de cd, in combinatie met drama. Loop door de ruimte links en rechts in de maat, als een olifant, als een aap en als een krokodil. Wanneer voldoende naar de luisterversie (vocaal) is geluisterd, kan worden gezongen met de begeleidende versie.

Minabilu

Original

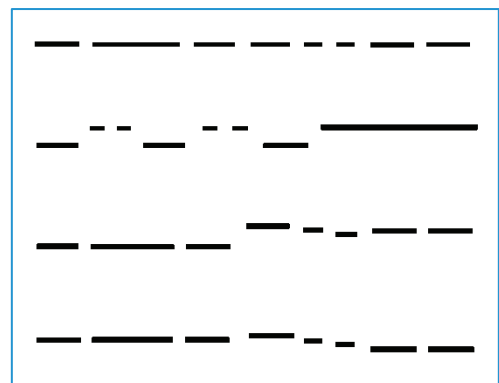
Musical score for 'Minabilu' in G major, 4/4 time. The score consists of two staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The melody is: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4-G4 (beamed eighth notes), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (half). Chords above are Em, Am, Em. The second staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The melody is: D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter), F#3 (quarter), E3 (half). Chords above are Em, Am, Em. A '3' is written above the first measure of the second staff. Lyrics are written below the notes.

Mi - na - bi - lu lu - bi - shem - bel, Mi - na - bi - lu lu - bi - shem - bel,

Mi - na - bi - lu lu - bi - shem - bel, Mi - na - bi - lu lu - bi - shem - bel,

Repetitievorm lezen en noteren

Het lied Minabilu is hiernaast grafisch afgebeeld. Noteer deze notatievorm op het bord. De zogenoemde grafische notatie is een globale vorm van noteren die in het onderwijs vaak gehanteerd wordt. In deze notatie kunnen de verschillende klankaspecten vrij exact worden weergegeven. Je kunt het lied spelenderwijs aanleren door eerst het lied te zingen en aan de kinderen te vragen waar het lied over gaat. Verschillende keren wordt het gezongen om het spannend te maken. Je hebt vooraf de notatie (verkeerd) opgeschreven. Vervolgens blijkt dat de notatie niet klopt en de kinderen zetten de notatie in de goede volgorde. Dit gebeurt al luisterend naar de cd en in samenspraak met de kinderen. Je kunt eventueel via de site de notatie downloaden, in verkeerde volgorde opplakken en kinderen in duo's de goede notatie laten knippen en plakken. Op deze manier maken de kinderen zich al luisterend de melodie eigen.

Ik wil alles horen

Componist Nico Smit en
tekstschrijver Trix Gijssel

Musical score for 'Ik wil alles horen' in G major and 2/4 time. The score consists of four staves of music with Dutch lyrics underneath. The lyrics are: 'In ons huis klin - ken heel veel ge - lui - den: de hond die blaft, de kraan die loopt, ik hoor de bel. Soms klinkt het heel erg hard, soms klinkt het heel erg zacht. Maar ik luis - ter goed want ik wil al - les ho - ren.'

Repetitievorm lezen en noteren, en weggeefmethode

Zoek op internet naar plaatjes van de diverse onderwerpen: huis, hond, kraan, bel, hard, zacht en horen. Print ze uit en plaats ze in de verkeerde volgorde op het bord. De kinderen luisteren naar het lied met behulp van de cd (of je zingt het zelf voor) en bepalen de goede volgorde. Vervolgens leer je de kinderen volgens de weggeefmethode het lied aan. Je leert hen eerst de laatste regel. Jij zingt het lied voor en zij zingen de laatste regel mee. Uiteindelijk haal je steeds de voorwerpen (die inmiddels goed op het bord staan) van het bord weg. Dit is spannend. De kunst is om het lied zo vaak mogelijk te zingen en weg te halen.

Daar komt de politie aan

Marjanka van Maurik

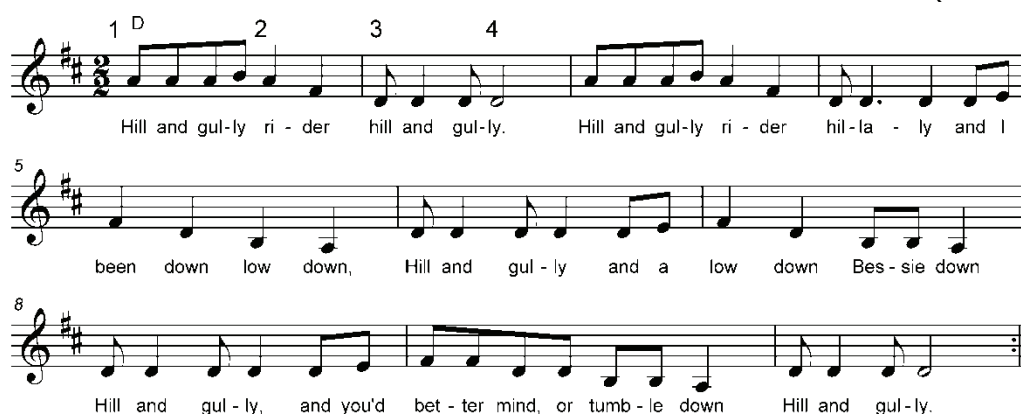
Musical score for 'Daar komt de politie aan' in G major and 4/4 time. The score consists of three staves of music with Dutch lyrics underneath. The lyrics are: 'Daar komt de po - li - tie aan, tu - du - tu - du - tu - du! Hoor je de si - re - ne gaan, tu - du - tu - du - tu - du!'. There are three variations: 1. Heel snel naar een on - ge - luk, 2. O, wat is er nu ge - beurd! 3. Kijk nu van - gen zij een boef, D.C. al Fine. The lyrics continue: 'één twee drie vier au - to's stuk, tu - du - tu - du - tu - du! O - me Jan die is be - keurd, hoor ze schie - ten, pief, paf, poef,'.

Repetitievorm weggeefmethode gecombineerd met bewegen en dansen

Je zingt elke keer het lied als geheel, eventueel ondersteund met de cd. De weggeefmethode is gebaseerd op het principe van het bij herhaling veel luisteren naar een lied. Het betekent dat je vaak het hele lied herhaalt en dat je je aandacht steeds richt op een ander aspect. *Politie* is typisch een lied voor het jonge kind dat uitnodigt om te bewegen. Je combineert dit bewegen met drama. In het speelokaal of buiten beweeg je al rijdend en zingend door de ruimte.

Hill and gully rider

Madeleine Ingen Housz
(samensteller)

1^D 2 3 4
Hill and gul-ly ri - der hill and gul-ly. Hill and gul-ly ri - der hil-la - ly and I
5
been down low down, Hill and gul - ly and a low down Bes - sie down
8
Hill and gul - ly, and you'd bet - ter mind, or tumb - le down Hill and gul-ly.

Repetitievorm imitatie en 'canon leiden'

Je leert de canon eerst als een 'gewoon' lied aan met behulp van imitatie. De leider zingt steeds twee maten voor en de groep zingt twee maten na. Zorg hierbij voor een logische muzikale beweging tussen voor- en nazingen. Vervolgens wordt het hele lied gezongen. Let daarbij op ademhaling, articulatie, resonans en zuiverheid. Vervolgens is het de bedoeling dat de kinderen hun partij leren zingen in samenhang met de andere stemmen: dus zingen en luisteren tegelijk. Je zet de partijen als volgt in:

Partij 1	Hill and guly	rider	Hill and	gully	Etc.
Partij 2		Hill and gully	rider	Hill and	Etc.
Partij 3			Hill and gully	rider	Etc.
Partij 4				Hill and gully	Etc.

Je kunt het woord 'ri-der' als ritmische bouwsteen gebruiken dat het hele lied door zachtjes als ritmische begeleiding wordt gebruikt als de partijen niet gelijk lopen.

M'n tantes bloes

Onbekend

En ik zal je wat ver-tel-len van m'n tan - te d'r bloes. — Die is ge -
 Ze heeft een nieu - e in - stal - la - tie maar er is al - tijd mot. — Moet je
 Ja m'n tan - te is een ra - re, ja dat staat nu wel vast. — Ze heeft een

3
 krom - pen met vier ma - ten dat is niet voor de poes. — 't Ge - beur - de
 ho - ren wat ze uit - spookt, man je lacht je ka - pot. — Ze stopt de
 zoon - tje die haar au - to el - ke dag weer be - krast. — Daar zegt ze

5
 in de was - se - ret - te 't is maar dat je het weet, — 't is eeu - wig
 plug - gen van de box - en in het stop - con - tact — en ver -
 niets van, maar o wee, wat is er nu ge - beurd: — ze heeft die

7
 zon - de maar 't is lo - gisch, want het wa - ter was te heet. Nu hangt - ie
 baast zich tel - kens dat zo'n ding dan uit el - kaar klap. Ze heeft een
 ar - me jon - gen gis - t'ren van de trap af - ge - sleurd. Hij had een

9
 zie - lig in een hoe - kie, op een han - ger naast een broe - kie in de
 twee - de paar ver - speeld, nou komt het der - de, kun je la - chen, let maar
 vie - ze mop ver - teld, toen is hij door zijn moe ge - veld, je staat ver -

11
 kast. Oh yeah!
 op ... Klap!
 steld! Oh, yeah!

Repetitievorm luisteren en zingen met cd: 'schrijf en veegmethode'

Dit lied kun je aanleren met behulp van de cd of het zelf voorzingen. Het is een relatief lang lied met een leuk verhaal. Je kunt dit lied aanleren met behulp van de 'schrijf en veegmethode' waar de vakleerkracht Carmen in *Nieuw geluid* over spreekt. Je begint eerst met het eerste couplet en dat pak je als volgt aan:

'Nadat ze het lied hebben gehoord, vraag ik aan hen waar het lied over ging. Daarna zing ik het lied weer voor en geef de opdracht om zo veel mogelijk woorden uit het lied te onthouden en daarna op te noemen. Deze woorden schrijf ik dan op het bord. Vervolgens zing ik het lied nog een keer en stel dezelfde vraag. Ik wil eigenlijk zo vaak mogelijk het lied zingen en zo veel mogelijk woorden op het bord krijgen. Mijn truc is dan "eens kijken of het echt klopt hoor ..." en hup, dan kan ik het lied weer zingen. De kinderen moeten ook aangeven of de volgorde klopt van de woorden die ik op het bord heb geschreven. Meestal hebben ze het lied zes keer gehoord voordat er voldoende op het bord staat. De belangrijkste woorden uit het lied komen echt op het bord. Daarna pas gaan kinderen voor het eerst meezingen. Ik zet dan een kruisje voor de regels die ze mogen meezingen. Eerst mogen de kinderen de muzikaal technisch eenvoudige regels meezingen, daarna de moeilijke. Als ze de zin goed kennen, komt de volgende. Uiteindelijk kunnen ze het lied helemaal zingen en dan is het schrijven en kruisjes zetten klaar.

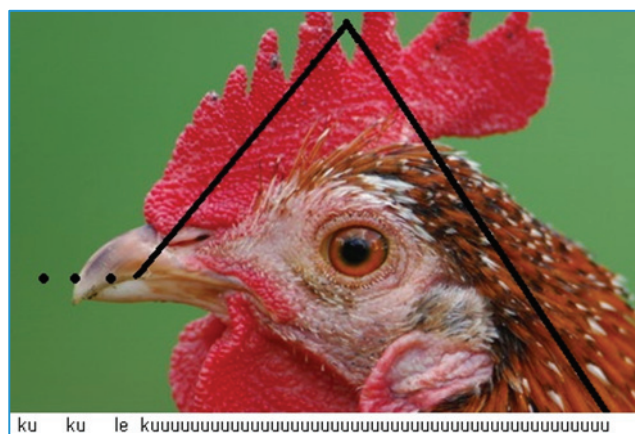
Na het schrijven komt het vegen. Ik vraag aan de kinderen welke zin of woorden ik mag wegvegen. Dit vinden ze heel spannend. Dit doe je vervolgens weer een aantal keren. De opzet hier is dat je zelf minder gaat zingen, en de kinderen juist meer. Uiteindelijk kunnen de kinderen het lied prima uit het hoofd zingen en dat is mijn doel. Daarna kan ik dan gaan werken aan de kwalitatieve aspecten.’
Citaat uit *Nieuw geluid*, Carmen

Opmerking: in *Nieuw geluid* staat dit lied genoteerd in de toonsoort C. Het origineel staat in A.

Haantje de voorste Componist Nico Smit en
tekstschrijver Trix Gijssel

Repetitievorm weggeefmethode

Dit lied kun je op diverse manieren aanleren. Een voorbeeld: nadat je een passende introductie hebt verzorgd focus je met de kinderen op het hoofd van de haan. Het hoofd van de haan is eigenlijk een grafische notatie van de ku-ke-le-ku. Je maakt met de hand de grafische beweging van de haan zoals het klinkt en stimuleert de kinderen om mee te zingen. Jij zingt het hele lied en de kinderen zingen vervolgens (alleen) ku-ke-le-ku mee. Je zingt zo vaak mogelijk het lied en telkens geef je aanwijzingen om de kwaliteit van ku-ke-le-ku te verbeteren. Denk aan hoogte, duur en sterkte. Uiteindelijk hebben de kinderen het lied zo vaak gehoord dat ze op een gegeven moment, eventueel op jouw teken, mee gaan zingen.

Luister goed

Marianne Wiersema

C G C G

Luis - ter goed, luis - ter goed. Hoor je dit ge - luid?

5 C G

Krtss...! Krtss...! Krtss...! Krtss...! Nog een keer, nog een keer.

9 F G C

Krtss...! Krtss...! Krtss...! Krtss...! Nu is het lied - je uit.

Repetitievorm weggeefmethode met drama

Dit lied hoort bij praktijkidee 6.1 en wordt met behulp van de weggeefmethode gecombineerd met drama aangeleerd. Het boek *Proef eens met je oren* is een uitgave voor het speciaal onderwijs, maar ook in de onderbouwgroepen van reguliere basisscholen zullen deze lessen aanspreken. Het hierna beschreven lesvoorbeeld is een beknopte weergave van de les in het boek en maakt deel uit van een serie van vier lessen, met als onderwerp 'spelen met papier'. Je hebt bij deze les het lied 'Luister goed' nodig.

Inleiding

Om je heen liggen kranten. Je zegt tegen de kinderen: 'ik las net zo'n leuk stukje in de krant ...'. Ongemerkt zet je je voet op een krant en pakt hem vervolgens op. Hij zal scheuren. Verschrikt zeg je: 'Oh, hoorde je dat? Ik deed ...' (je doet hetzelfde, de krant scheurt weer). 'Maar dat is leuk! Dat doe ik nog eens!'

Kern

Je scheurt een lange reep krantenpapier en zegt daarbij, langgerekt en met een scherpe klank: 'KRRRTSSS'. Dan zing je het lied 'Luister goed'. Op het moment dat het in het lied aangeduid wordt, scheur je een reep papier af. Elk kind krijgt een krant en mag er een paar stroken afscheuren. 'Kun je het geluid ook met je mond maken?' Je zingt het liedje een paar keer en vraagt de kinderen om met de mond mee te doen met de woorden 'KRRRTSSS'. 'Nu gaan jullie scheuren op het moment dat we dat ook zingen in het liedje.' Let erop dat ze op het goede moment scheuren. Pak een paar stroken bij elkaar zodat het kind ze goed vast kan houden. 'Wapper nu eens met de stroken heen en weer.' Je vraagt de kinderen om het gewapper te ondersteunen met hun stem: wap wap wapperde wapperde wap wap. Het liedje wordt nog een paar keer gezongen. Nu wappert iedereen op de 'scheurmomenten' met de stroken. Je zegt op die momenten 'wapperde wap' in plaats van 'KRRRTSSS'.

'Nu ga ik proberen het scheurgeluid en het wappergeluid op instrumenten te spelen.' Je pakt de maraca's (sambaballen) en schudt hem heen en weer. Daarna strijk je zacht met de vilten klopper over het klokkenspel. 'Welk geluid past bij het scheuren, denk je?' Je wappert met de stroken papier en laat daarna de twee instrumenten horen. Je verdeelt de groep in tweeën: de wapperaars en de scheurders. Een paar kinderen krijgen een stuk krant. Zij mogen scheuren, als de maraca's klinken. De anderen wapperen met hun stroken, als het klokkenspel te horen is.

Afsluiting

'Wat een leuke geluiden hebben we gemaakt, maar wat een bende is het geworden! Ik pak de prullenbak. Daar doen we de slierten en scheursels in. Herkennen jullie het scheur- of het wappergeluid ook als je niet kunt zien wat er gebeurt?' Zet een stoel

in de kring. Het kind dat geluid gaat maken, gaat op die stoel zitten. Je houdt een opgevouwen krant voor het kind, zodat de anderen niet kunnen zien wat het kind doet. Een kind mag raden. 'Is dit goed? Kijk maar!' Je scheurt de voorgehouden krant in tweeën, zodat het kind op de stoel zichtbaar wordt. Wat heeft het in de hand: wapperstroken of gescheurd papier?

Variatie

Je kunt de kinderen het scheurgeluid ook laten nabootsen door ze een plastic koffiebekertje over een hand te doen en met een potlood over de ribbels te laten raspen, of met een potlood over een kam te strijken.

De andere dagen van de week kun je dit liedje gebruiken om de kinderen attent te maken op een van de talloze dagelijkse omgevingsgeluiden (ritssluiting, klittenbandsluiting, roeren met een lepeltje, enzovoort)

Waggelmannetjes

Componist Bram Pak
(arrangement Leo Aussems)

De wag-gel-man-ne-tjes lo - pen nooit net-jes in de maat, de wag-gel-man-ne-tjes
wagg' - len en schom - me-len door de straat. Ze wag-ge-len net als eend - jes, soms
ma-ken ze een duik, want ze heb-ben lo-den been - tjes en knik-ker-tjes in hun buik.

Repetitievorm bewegen en dansen

De tekst van het lied suggereert leuke bewegingen gecombineerd met het zingen. Begonnen kan worden met alleen de bewegingen in diverse soorten en maten. Het begrippenkader uit voorbeeld 8.1 kan worden gebruikt. Je kunt variëren in beweging door leerlingen te wijzen op bewegingsparameters, zoals lichaam, tijd, kracht en ruimte.

Lichaam

a Voortbewegen door niet in de maat en al schommelend te lopen.

Tijd

- b Duur: lange waggelende en slome bewegingen
- c Tempo: zowel snel als langzaam waggelend
- d Ritme: accenten in bepaalde maaddelen
- e Frase: begin – verloop – eind

Kracht

- a Energie: ontspanning ↔ spanning
- b Sterkte: zwaar ↔ licht

Ruimte

- a Richting: links ↔ rechts ↔ vooruit ↔ achteruit ↔ diagonaal
- b Figuur: vierkant, cirkel, driehoek
- c Lagen: waarschijnlijk variërend laag bij duik, buik en loden beentjes

Er ligt een krokodil

Componist Nico Smit en
tekstschrijver Trix Gijssel

The musical score is written in 8/8 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of four systems of music, each with a vocal line and lyrics. Chord symbols are placed above the notes.

1. Er ligt een kro - ko - dil _____ ver - stopt in on - ze flat. _____ Hij
2. Er ligt een kro - ko - dil _____ ver - stopt in on - ze flat. _____ Hij

5 Gm7 C7 Fmaj7 B> Gm7 E7 A
zit on - der de trap - pen, want ik zie zijn staart nog net. _____ Er
schui - felt door de gang en zit soms u - ren op't toi - let. _____ Er

9 Dm Gm/D Dm7 Gm/D Dm Gm/D Dm7
ligt een kro - ko - dil _____ ver - stopt in on - ze flat. _____ Ik
ligt een kro - ko - dil _____ ver - stopt in on - ze flat. _____ Ik

13 Gm7 C7 A7/C# Dm Bb A Dm
zag zijn o - gen glin - ste - ren van - nacht on - der mijn bed. _____
weet het bij - na ze - ker: de w c is steeds be - zet. _____

Repetitievorm weggeefmethode en vastleggen

Je kiest een passende introductie en wanneer je het lied wilt aanleren, dan leer je de kinderen de zin 'er ligt een krokodil verstopt in onze flat'. Je zingt steeds het hele lied en de kinderen zingen op jouw teken deze steeds mee.

Bij dit lied past een expressieve manier van zingen. Je neemt het lied op met een geluidsdrager: mp3-speler, minidisc of zelfs een videocamera. Je legt het resultaat vast met dit medium en vraagt vervolgens aan de kinderen: wat gaat goed en wat kan beter? Met behulp van het vastleggen werk je aan de kwaliteit van het zingen, waarbij het verhaal en de spanning daarvan het uitgangspunt is.

Eventjes kerstmis

Componist Leo Aussems en
tekstschrijver André Rooymans

jazz waltz

1. Bal-len en bel-le-tjes, la-chen en spel-le-tjes, zin-gen van
2. Vre-de en her-der-tjes, e-zel en ster-re-tjes, wild met com-

6
schaap-jes en stal. Kaar-sen en e-ten-tjes,
-pote op je bord. En-ge-len-le-ven-tjes,

11
nie-mand die e-ven-tjes schel-den of mop-pe-ren zal.
Kerst-mis heel e-ven-tjes, Kerst-mis dat duurt veel te kort.

16
— E-ven-tjes lief voor el-kaar, — e-ven-tjes oor-lo-gen klaar, —
—

21
e-ven-tjes nie-mand meer pijn. E-ven-tjes lief voor el-kaar, —

26
— e-ven-tjes oor-lo-gen klaar, — e-ven-tjes nie- - - - - mand meer

31
pijn. Kan dat niet al-tijd zo zijn?

36
al-tijd zo zijn?

Repetitievorm luisteren

Je kunt de klas in sfeer brengen door het licht uit te doen, een kaars aan te steken en te luisteren naar het lied. Je vraagt aan de kinderen waar het lied over gaat. Een manier om vervolgens dit lied aan te leren zou een focus op de vorm van het lied kunnen zijn. Het kan helpen om de zinnen grafisch te noteren en vervolgens de volgende vragen stellen:

- Welke zinnen zijn melodisch bijna gelijk en wat is het verschil?
[zin 1 en 2] [zin 3 en 4]
- Wat is het verschil in hoogte? [stal is laag en zal is hoog] [niemand meer pijn eerste keer ritmisch kort en tweede keer lang uitgezongen]

Pepernoot

Jeroen Schipper

Het is weer de - cem - ber de Sint komt er aan. Pe - per - noot taai - taai cho - co -
 hoof geen com - pu - ter ik hoof geen T V. Pe - per - noot taai - taai cho - co -
 4 - la. Drie din - gen die op mijn ver - lang - lijst - je staan: Pe - per - noot taai - taai cho - co -
 - la. Met drie klei - ne din - gen ben ik al te - vree: Pe - per - noot taai - taai cho - co -
 8 - la. Sint kom snel of ik word gek! Sint kom snel ik heb zo'n
 - la. Sint kom snel of ik word gek! Sint kom snel ik heb zo'n
 12 trek in Pe - per - noot taai - taai pe - per - noot taai - taai
 trek in Pe - per - noot taai - taai pe - per - noot taai - taai
 15 pe - per - noot taai - taai cho - co - la. Pe - per - noot taai - taai pe - per - noot taai - taai
 pe - per - noot taai - taai cho - co - la. Pe - per - noot taai - taai pe - per - noot taai - taai
 19 pe - per - noot taai - taai cho - co - la. 1. D 2. D Gm
 pe - per - noot taai - taai cho - co - la. 2. Ik - la Cho - co - la - la - la - la - la cho - co -
 pe - per - noot taai - taai cho - co -
 23 la - la - la - la - la cho - co - la - la - la - la - la cho - co - la. Cho - co - la - la - la - la - la cho - co -
 27 - la - la - la - la - la cho - co - la - la - la - la - la cho - co - la. Pe - per - noot! O - le!

Repetitievorm weggeefmethode

Dit relatief lang lied leer je aan met behulp van de weggeefmethode. De kinderen leren eerst het refrein. Bekijk de melodie, je ziet dat elke 'pepernoot taai taai' steeds een stapje daalt. Schrijf de tekst van de melodie als volgt op het bord:

pepernoot taai taai

pepernoot taai taai

pepernoot taai taai

pepernoot taai taai
chocola

Vervolgens zing jij steeds het hele lied en de kinderen zingen het refrein mee. De volgende stap is dat jij nog steeds het hele lied zingt en dat de kinderen ook 'pepernoot taai taai chocola' meezingen bij het couplet. Het 'lalala'-gedeelte kan op dezelfde manier als het refrein worden aangeleerd.

Praatjesmakers

Componist Leo Aussems en
tekstschrijver André Rooymans

met swing

1. Ik ben de bes - te van de klas, ik weet wie Truus Co-lum -
2. Ik loop het hardst van ie - de - reen, nog har - der dan de hard -
3. Ik ben het sterkst van al - le - maal, ik ver - tel je zo een sterk

4 - bus was, ik ken de ta - fel van half acht, de ver -
- ste steen, en als ik aan dit knop - pie draai (neus) ren ik
- ver - haal 'n Ki - lo drop vind ik niet zwaar. Wat ik

7 - le - den tijd van 'dacht'. Zeur - piet, klopt niet,
har - der dan la - waal.
zeg is nooit niet waar!

10 praat - jes - ma - ker, bul - le - bak. Gooi je mooi - e smoe - zen in de prul - len - bak.

13 Zeur - piet, klopt niet, praat - jes - ma - ker, bul - le - bak. Gooi je mooi - e smoe - zen

16 in de praat - jes - prul - len - bak!

Repetitievorm lezen en noteren, en weggeefmethode

Zoek op internet naar plaatjes van de diverse onderwerpen: huis, hond, kraan, bel, hard, zacht en horen. Print ze uit en plaats ze in de verkeerde volgorde op het bord. De kinderen luisteren naar het lied met behulp van de cd (of je zingt het zelf voor) en bepalen de goede volgorde. Vervolgens leer je de kinderen volgens de weggeefmethode het lied aan. Je leert hen eerst de laatste regel. Jij zingt het lied voor en zij zingen de laatste regel mee. Uiteindelijk haal je steeds de voorwerpen (die inmiddels goed op het bord staan) van het bord weg. Dit is spannend. De kunst is om het lied zo vaak mogelijk te zingen en weg te halen.

Bronnenlijst

Hierna is een overzicht gegeven van de literatuur die gebruikt is bij het samenstellen van de liedbundel bij *Nieuw geluid*.

Eigen-wijs

Samengesteld door: Frans Haverkort, Lieuwe Noordam en Rinze van der Leij, Stichting ter bevordering van de muzikale vorming (SMV)

Eigen-wijs is een liedbundel voor kinderen van 4 tot 12 jaar. In de bundel staan 306 liederen, verdeeld over alle groepen van het basisonderwijs. Ruim de helft hiervan is voorzien van didactische aanwijzingen en aanleersuggesties. De liederen zijn ingedeeld in de groepen 1-2, 3-4, 5-6 en 7-8. Er zijn traditionele en eigentijdse liederen opgenomen in verschillende talen en uit diverse culturen. De liederen zijn voorzien van akkoorden zodat ze eenvoudig te begeleiden zijn. Bij elk lied staat een verwijzing naar de tracknummers van de erbij horende cd's waarop alle liedjes worden voorgezongen. Bij de bundel is ook een box luister- en meezing-cd's verschenen voor gebruik in de klas en in huis.

Koekeloere

Tekst en muziek: André Rooymans en Leo Aussems, SchoolTV

SchoolTV werkt samen met Sardes, Expertisecentrum Nederlands en de Vereniging van Openbare Bibliotheken aan een geïntegreerd aanbod van taal in *Koekeloere*. Naast het toepassen van verschillende interactievaardigheden en principes van de Taallijn biedt SchoolTV in het lesmateriaal samenhangende activiteiten voor school, thuis en in de bibliotheek. Moffel en Piertje zijn net als alle kleuters nieuwsgierig naar de wereld om hen heen. Elke week trekken ze de wijde wereld in om antwoord te vinden op al hun vragen. Elk thema heeft twee afleveringen, zodat de doelstellingen op het gebied van taalontwikkeling, sociaal-emotionele vorming en oriëntatie op jezelf en de wereld bij de kleuters binnen deze twee weken kunnen beklijven. De afleveringen bevatten naast het dramagedeelte met Moffel en Piertje, ook liedjes, geanimeerde prentenboeken en filmpjes waarbij Flip de Beer gaat logeren bij een kind.

Over de stroom

Tekst en muziek verzameld door: Madeleine Ingen Housz, Christofoor

Lieder voor kinderen van 9 tot 14 jaar. Een set van drie cd's met opnamen van de liederen uit het boek *Over de stroom*. Deze opnamen kunnen een belangrijke steun zijn bij het zingen van de liederen met kinderen thuis, op basisscholen en op pedagogische opleidingen.

Ik wil alles horen

Tekst en muziek: Trix Gijzel en Nico Smit, Meulenhoff Educatief

De 56 liedjes in de liedbundel 'Ik wil alles horen' zijn afkomstig uit de methode *Muziek voor de basisschool*. Tekst en muzieknotatie van liedjes zijn bruikbaar voor het muziekonderwijs in het basisonderwijs, evenals didactische aanwijzingen. De liedbundel is speciaal vanwege de lessuggesties die bij elk lied gegeven worden. Bij elk lied is extra informatie opgenomen over de makkelijkste manier om liedjes aan te leren, over de werking van de stem, het leren tellen in de maat, de functie van muziek en meer.

Zingen met likkepot

Tekst en muziek: Marjanka van Maurik, Van Tricht

Gezien het feit dat dit boek in de praktijk ook veel in kleutergroepen wordt gebruikt, hebben de auteurs de tekst toegespitst op het omgaan met jonge kinderen tot circa zes jaar. Dit kunnen dus zowel peuters als kleuters zijn. De eerste druk was grotendeels gericht op peuters. De auteurs leggen de nadruk op de herhaling van de liedjes. Doordat een kind een liedje of versje een aantal malen achter elkaar hoort en steeds vaker gaat meezingen, breidt het zijn woordenschat uit. Bij de opzegversjes speelt ook de intonatie een belangrijke rol. Peuters en kleuters met wie veel gezongen wordt, krijgen spelenderwijs een goede muzikale taaltraining. Daarnaast wordt door veelvuldige herhaling van de liedjes de taalontwikkeling gestimuleerd. Voor kinderen met een taalachterstand, bijvoorbeeld kinderen met een verstandelijke beperking of kinderen die Nederlands als tweede taal hebben, is dit boek bij uitstek geschikt.

Schaatsen in het gras

Tekst en muziek: Trix Gijsel en Nico Smit, Meulenhoff Educatief

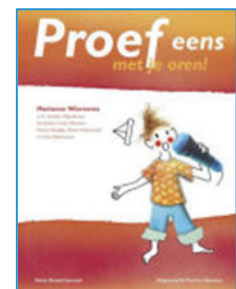
Dit boek, voor leerkrachten van de onderbouw van de basisschool, bevat 20 korte liedjes voor groep 1 t/m 5 van de basisschool waarin nieuwsgierigheid, verwondering en fantasie de hoofdrol spelen. De teksten sluiten aan bij de gedachtewereld van kinderen van 4 tot 9 jaar en de muziek is gecomponeerd in een eigentijds idioom. De teksten zijn in een groot lettertype gedrukt en de muziek wordt duidelijk op notenbalken en met een akkoordaanduiding weergegeven. Speciaal voor het onderwijs is elk lied voorzien van didactische tips voor mogelijke functies en toepassingen van het lied, de introductie van het lied in de groep, tips voor het concrete aanleren en extra ideeën om nog wat meer met het lied te doen. De liedjes zijn naar moeilijkheidsgraad gerangschikt. Op de bijgeleverde cd worden de liederen gezongen door een zanger die begeleid wordt op een gitaar.

Proef eens met je oren

Tekst en muziek: Marianne Wiersema, De Toorts B.V.

Zestien thematisch geordende 'belevingslessen' in een boek voor leerlingen met zéér ernstige onderwijsbeperkingen. Voor de nieuwe doelgroepen in het Speciaal Onderwijs (i.v.m. de verbrede toelating) én voor kinderdagcentra. Met cd. Ook geschikt voor de onderbouw van het reguliere basisonderwijs.

Liedmachien

Tekst en muziek: André Rooymans en Leo Aussems, SchoolTV

Sinds 1997 maken veel kinderen en leerkrachten gebruik van *Liedmachien*. In de televisieprogramma's leerden bekende Nederlandse artiesten de kijkers in tien minuten een nieuw lied aan en werden muziekinstrumenten bekeken en beluisterd. *Liedmachien* is méér dan een televisieprogramma. Er hoort ook lesmateriaal en een uitgebreide internetsite bij. Deze multimediale aanpak biedt de leerkracht de mogelijkheid om Liedmachien op een verantwoorde en effectieve wijze in de lessen te integreren. In dit totaalpakket komen zingen, beeldende kunst, dans en muziek aan bod.

Rood Rood Mannetje

Muziek en tekst: Jeroen Schipper, Nino (<http://www.schooltv.nl/liedbox>)

Een verzameling van 35 liedjes en een cd met al die nummers, plus 10 instrumentale meezingversies. Door afwisseling in stijl, vorm, melodie en ritme zijn de liedjes een kleurrijke aanvulling op het bestaande basisschoolrepertoire en een ondersteuning en inspiratiebron voor het muziekonderwijs.

